

ПАРАЗИТОЦЕНОЗИ СВИНЕЙ В ОСОБИСТИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ БІЛЯЇВСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Гуменний О. Г., Чорний В. А., Пивоварова І. В.

Одеський державний аграрний університет

У роботі наведені дані щодо паразитоценозів свиней в особистих селянських господарствах Біляївського району Одеської області на прикладі аскарозу та саркоптозу. Була вивчена динаміка розвитку паразитоценозу на показниках гемоглобіну, еритроцитів та лейкоцитів крові. Визначені зміни останніх при застосуванні комплексних схем лікування та профілактики.

Ключові слова: паразитоценоз, свині, аскароз, саркоптоз, гематологічні показники, левомізол, себацил, івермектин, ектоцид.

Вступ. На теперішній час на території України близько 6,52 млн. голів свиней в особистих селянських господарствах. Серед цих господарств 90 % є комерційними, тобто вони виробляють свинину не тільки для власного споживання, а для реалізації на ринку [1].

Серед проблем які наявні в особистих свинарських господарствах є інвазійні хвороби, серед них найбільш розповсюдженими є аскароз та саркоптоз, які в переважній більшості ніколи не є самотійними, а зустрічаються в комплексному поєднанні як ендо- та ектоінвазії [2].

Метою роботи було вивчити особливості поширення мікстінвазії в особистих селянських господарствах Біляївського району Одеської області. Визначити та проаналізувати основні показники гематологічного та клінічного прояву хвороби. Провести комплекс лікувально-профілактичних заходів в сучасних умовах з визначенням змін у гематологічних показниках дослідних тварин на 10 та 25 добу.

Матеріал та методики досліджень. Роботу виконували на базі кафедри епізоотології та паразитології ОДАУ на протязі 2016–2017 років та на території особистих селянських господарств Біляївського району (с. Градениці, с. Петровське, с. Василівка) Одеської області. На свинях підібраних за принципом аналогів (тварини на відгодівлі масою тіла 100–150 кг., віком від 6 до 14 місяців) хворих на саркоптоз та аскароз. Для визначення гематологічних показників застосовували аналізатор Mindray 2800.

Для вивчення окремих особливостей отриманих даних та їх узагальнення застосовували: паразитологічні (мікроскопічні, копроскопічні); епізоотологічні (визначення екстенсивності); клінічні (визначення проявів алопецій, дерматитів, розладів системи дихання та травлення); гематологічні (вміст гемоглобіну, кількість еритроцитів та лейкоцитів) та статистичні методики.

Результати досліджень:

Як видно з даних Таблиці 1 з клінічно обстежених тварин, лабораторно було досліджено 23 %. З яких екстенсивність аскарозої інвазії сягала від 33 % до 80%. Екстенсивність саркоптозу була 100 % з усіх дослідних тварин.

Для покращення ситуації з паразитоценозом в особистих селянських господарствах

була розроблена схема лікувально-профілактичних заходів, яка включала в себе дегельмінтизацію, дезакаризацію та дезінвазії об'єктів зовнішнього середовища.

Таблиця 1

Результати клінічного дослідження, показники екстенсивності та інтенсивності інвазії в особистих селянських господарствах Біляївського району Одеської області

Групи тварин (ПБ)	Кількість, гол	Обстежено клінічно		Обстежено лабораторно		Аскарроз		Саркопроз	
		гол.	%	гол.	%	гол.	%	гол.	%
1 група Бурлаченко	55	55	100	12	22	4	33	12	100
2 група Івановський	40	40	100	10	25	8	80	10	100
3 група Порожел	60	60	100	12	20	5	42	12	100
Всього	155	150	100	34	23	17	74	34	100

Для покращення ситуації з паразитоценозом в особистих селянських господарствах була розроблена схема лікувально-профілактичних заходів, яка включала в себе дегельмінтизацію, дезакаризацію та дезінвазії об'єктів зовнішнього середовища.

На сьогодні на ринку існують препарати різних груп в тому числі і комплексні які володіють нематоцидною та акарицидною діями. Це досить відома група макроциклічних лактонів. Фармадинаміка та фармакінетика лікарських засобів з цієї групи має особливості, не завжди концентрація метаболітів буває достатньо тривалою в окремих органах і тканинах, де знаходяться паразити їх форми чи фрагменти.

Розроблена схема лікування включала в себе застосування івермектину у дозі 1 мл на 33 кг маси тіла та левомізолу в дозі 1 мл на 25 кг маси тіла внутрішньом'язево.

Тварин першої та третьої групи тварин обробляли на першу та чотирнадцяту добу розчином івермектин у зазначеній дозі. Тварин другої групи (у яких показники екстенсивності були найвищими) лікували за розробленою нами схемою. На першу добу застосовували розчин івермектину та левомізолу внутрішньом'язево, на третю добу зовнішня обробка тварин та приміщення розчином себацилу 1:1000 за допомогою пульверизатора. На п'яту добу дезінвазія ектоцидом 2:1000 за допомогою пульверизатора. На десяту добу повторна дегельмінтизація івермектином та левомізолом. На тринадцяту та чотирнадцяту добу розчин себацилу та ектоцида

Реакцію організму на комплексну дію збудників інвазії до та після лікування вивчали за показниками вивчали за даними гематологічних показників крові.

Таблиця 2

Гематологічні показники дослідних тварин до проведення лікування, на 10 та 25 добу

Група тварин	Досліджено, гол.	Нб, г/л			Еритроцити			Лейкоцити		
		до	10 доба	25 доба	до	10 доба	25 доба	до	10 доба	25 доба
1	5	80,0	82,0	89,1	4,8	5,1	5,9	19,5	19,6	18,4
2	5	78,0	98,0	120,0	4,4	6,2	6,9	22,0	25,2	15,2
3	5	79,0	76,0	81,0	5,2	5,8	5,5	20,1	21,1	17,2
Всього	15	79,0	92,0	97,0	4,8	5,7	6,1	20,7	21,9	16,9

Як видно з наведених в таблиці 2 даних до проведення комплексу лікувально-профілактичних заходів для тварин трьох груп середній показник гемоглобіну був нижчий за норму. Також слід відмітити виражений лейкоцитоз.

На десяту добу після дегельмінтизації для тварин першої та другої групи вміст гемоглобіну підвищився на відміну від тварин третьої групи.

На 25 добу після початку комплексу лікувально-профілактичних заходів середні показники вмісту гемоглобіну в усіх групах підвищилися. Аналогічні зміни відбувалися у показниках кількості еритроцитів окрім тварин третьої групи. Показник кількості лейкоцитів зменшився, що свідчить про зниження інтенсивності запальних процесів у організмі дослідних тварин. Загальні зміни у гематологічних показниках в середньому свідчать про зміни у бік нормалізації.

Вивчаючи перебіг клінічного стану слід відмітити, що для тварин другої виділення нематод почалось через 12 годин після початку лікувально-профілактичних заходів. Евакуація фрагментів гельмінтів у тварин першої та третьої груп почалась через 72 години. Через два тижні після початку лікування відбулися зміни у характері запальних процесів у шкірі (зникла еритема, ділянки алопецій втратили чіткі межі).

Висновки:

1. Проблема паразитоценозів існує в особистих селянських господарствах, серед дослідних тварин у 23 % виділяли яйця нематод та у 100 % знаходили фрагменти саркоптесів.

2. У хворих тварин спостерігали зміни у клінічному стані та гематологічних показниках.

3. Запропонована схема лікування дозволяє якісніше провести оздоровчі заходи, що підтверджено змінами у загальних показниках крові та клінічному стані.

Список літератури:

1. Асоціація свинарів України надає інформацію щодо статистики господарств по утриманню свиней в особистих селянських господарствах України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://asu.pigua.info/news/173/?type=asu>
2. Сафиуллин Р. Т. Лечебная и экономическая эффективность премикса с ивермектином при паразитарных болезнях свиней / Р. Т. Сафиуллин // Ветеринария. – 1995. – № 6. – С. 43–47.

ПАРАЗИТОЦЕНОЗЫ СВИНЕЙ В ЛИЧНЫХ ПОДСОБНЫХ ХОЗЯЙСТВАХ БЕЛЯЕВСКОГО РАЙОНА ОДЕССКОЙ ОБЛАСТИ.

Гуменный О. Г., Черный В. А., Пивоварова И. В.

В работе приведены данные по паразитоценозис свиней в личных подсобных хозяйствах Беляевского района Одесской области на примере аскаридоза и саркоптоза. Была изучена динамика развития паразитоценоза на показателях гемоглобина, эритроцитов и лейкоцитов крови. Определены изменения последних при применении комплексных схем лечения и профилактики.

Ключевые слова: паразитоценоз, свиньи, аскаридоз, саркоптоз, гематологические показатели, левомизол, себацил, ивермектин, эктоцид.

PARASITOCENOSES OF PORCK IN PRIVATE FARMS BILYAISKIY REGION OF ODESSA REGION.

Gumenniy O. G., Cherniy V. A., Pivovarova I. V.

Data on parasitocenosis of porchine in personal subsidiary farms of Belyaevsky region of the Odessa oblast on the example of ascaridosis and sarcoptic disease are presented. The dynamics of parasitocenosis development on the parameters of hemoglobin, erythrocytes and blood leukocytes was studied. The changes in the latter have been determined when using complex treatment and prevention regimens.

Key words: parasitocenosis, porchine, ascariasis, sarcoptic disease, hematologic indices, levomizol, sebacil, ivermectin, ectocide.